

3. upravna oblast to odloči.

Če se prične konkurs nad društvenim imetjem, ne sledi iz tega, da bi se pričel konkurs tudi nad zasebno imovino posamesnih društvenikov.

§. 75. Ako se društvo — razun konkurza — zardruži, mora načelstvo po določenih §§. 41.—52., postaviti od 9. aprila 1873 likvidacijo vpeljati.

Precej po vpeljanju likvidacije sestavi načelstvo po določenih §. 70. — bilanco, v kateri pa pridejo naprej sprejete obresti med aktiva. Ako se pa pri tem pokaže, da društveno premoženje ne pokriva vseh društvenih dolgov, potem se nepokriti znesek najprej iz rezervnega fonda, in če tudi ta ne bi zadostoval, iz tirjatev društvenikov pri blagajnici poravnati mora.

V slučaju pa, ko bi bil primanjkljaj manjši od imetja društvenikov, se to, kar primanjkuje, za poravnanje razdeli med društvenike po razmerju njihovega imetja v blagajnici.

Kar pa ostane premoženja, ko so založeni vsi društveni dolгови in opravljeni deleži društvenikov, se razdeli med društvenike po določenih §. 72. teh pravil.

§. 76. Ako pa bilanca pokaže, da društveno aktivno premoženje z rezervnim fondom in z opravljenimi deleži društvenikov vred ne zadostuje za založbo društvenih dolgov, mora načelstvo pod svojo odgovornostjo precej nasvetovati, da se nad društvenim premoženjem prične konkurs, ter to naznaniti občenemu zboru, ki se mora ob enem sklicati.

N. Način naznanila v društvenih zadevah.

§. 77. Vse društvene naznanila in odloki v društvenih zadevah, potem društvo obvezujoča pisma i. t. d. izdajajo se pod društveno firmo: „Okrajna posojilnica v Ljutomeru“, s podpisami najmanj dveh udov načelstva.

§. 78. Za vse svoje naznanila rabi društvo v Mariboru izhajajoči politično-gospodarski list „Slovenski Gospodar“ in v Ljubljani izhajajoči list „Slovenski Narod“. — Ko bi pa ta prenehala, odloči načelstvo z nadzornim svetovalstvom za to primeren drugi list.

O. Veljavnost pravil.

§. 79. Navzoče pravila dobijo moč in veljavo, ko jih večina pri občenem zboru navzočih podpiše, in ko se društvo v društveni vpisnik vpiše.

Kdor pozneje k društvu pristopi, mora ta pravila, ali pa posebno izjavljenje, da hoče k društvu pristopiti, podpisati.

§. 80. Prepire in pravde, ki nastanejo med društveniki gledé na pričujoče pravila ali sklepe občnega zbora v društvenih zadevah, razsodi vselej prihodnji občni zbor društva, in proti tej razsodbi ni pritožbe več.

Udje načelstva.

V načelstvo izvoljeni so sledeči udje:

1. Ivan Kukovec, posestnik v Ljutomeru, kot predsednik;
Ivan Kryl, učitelj v Ljutomeru, kot namestnik predsednika;
2. Matjaš Zemljič, trgovec v Ljutomeru, kot denarničar;
Jožef Steier, posestnik v Ljutomeru, kot denarničarjev namestnik;
3. Jožef Gomilšek, zasebnik v Ljutomeru, kot preglednik, in
Anton Merčnik, duhoven v Ljutomeru, kot preglednikov namestnik. Tem je ob enem tudi naloženo, da skrbijo za registriranje društva.

Ta pravila so bila potrjena in podpisana v glavni skupščini društva dne 26. aprila in 11. oktobra 1874.

Državni zbor.

V 86. seji se je sprejel drž. proračun ministarstva deželne brambe in financ brez spremembe po odborovih predlogih. Na opombo dra. Heilberga, da vsled sedanjih razmer prometa (Verkehr) v kvartirovanje vojakov vedno le nekatere srenje zadeva, da bi toraj postaviti treba bilo, ki bi bremena bolj pravično razdeljevala, odgovori min. Horst, da se bo načrt postaviti po božičnih počitnicah zbornici predložil. — Finančnemu ministru se je zaradi zavlačevanja vravnave zemljišnega davka marsiktera grenka povedala. Poročevalec Dumba je izrekel željo, da se vlada v tem poslu naj podviza, ker znašajo stroški za to do konca l. 1875 že 13 milijonov! Na očitanje poslanca Kržežunoviča, da vladni organi pri cenilnih komisijah nepostavno postopajo, ni fin. minister ničesar odgovoriti vedel, ampak se je sklicaval na dotično postaviti in na to, da državni zbor, t. j. vladna večina ni sprejela predloga, da bi se postava predelala. Sicer bo — po obljubi ministra — centralni komisijon na Dunaju po novem letu k seji se sklical.

Pri stroških za napravljanje soli je nasvetoval odbor resolucijo, ki se je tudi sprejela, naj bi namreč vlada ná to delala, da se sol tudi v malem ceneje prodava, posebno pa, da bi se cena živinske soli znižala. — Pri tej priliki se je zopet pokazalo, kolika nesreča za občni blagor da je razcep države v takraj- in onkraj-litavsko polovico, z dvojno vlado. Že leta 1868 se je vlada v enaki resoluciji opominjala, naj skrbi za to, da bi živinska sol ceneje postala, ker je bistveno potrebna v povzdigo živinoreje in — kakor je omenil dr. Graf — je tudi eden zmed pomočkov zoper živinsko kugo; na živinoreji pa sloni uspešno poljedelstvo. Ker se pa brez sporazumljenja z ogersko vlado cena pri soli znižati ne da, ostajajo vse take resolucije na papirju, in tudi zdaj ni upanja, da bi se na bolje obrnilo. Fin. minister je namreč rekel, da pri de-

narni stiski na Ogerskem tamošnji fin. minister ne more pogrešati zgube, ki bi navstala, ako se eena pri soli zniža. Zarad Magjarov moramo torej trpeti. Živinske kuge na Ogerskem ne zadušijo, ker nemajo enake ostre postave kakor mi, na zgubi smo mi; ogerska vlada ne spusti dobička iz prodaje soli, in na zgubi smo zopet mi!

Stroški za pridelovanje soli znašajo 3 milijone in 610.700 gld; prihodki pa nad 19 milijonov; zares lep znesek za drž. blagajnico, pa občutljiva zguba pri narodnem gospodarstvu!

V 87. seji se je volil odbor 15 udov, ki ima pretresovati Wildauerjev predlog, da se postava o šolskem nadzorstvu spremeni, t. j. da zgubijo deželni zbori in šolski sveti svoje pravice v tej reči. Federalisti desnega središča se niso te volitve vdeležili ter prepuščajo ustavakom, da poljubno svoj ustav prestopajo. —

Pri obravnavi proračuna za ministerstvo nauka in bogočastja so konservativci kakor liberalci ministra Stremayra precej hudo zasegali. — Dr. Razlag je izrekel željo, da bi na graškem vseučilišču vsaj nekatere stvari v slovensko-ilirskem jeziku se učile. — Čuditi se pa mora človek, ako sliši iz njegovih ust besede: „Jaz se ne bojim ponemčevanja, marveč tega, da se avstrijski Slovani v omiki zaverajo!“ Ali ni ravno ponemčevanje največja overa narodnej omiki Slovencev? — Čeh Kusi popisuje popolno zanemarjenje českih in moravskih Slovanov gledé visocih in srednjih šol. Še bolj bridko — pravi — je pa, ker smo prepričani, da sedanja vladna sistema narodnemu razvoju naravnoč nasprotuje, da tudi od večine drž. zbora pravičnosti proti Slovanom pričakovati ni. — Slovenec dr. Vitezič kaže žalostno stanje Slovencev na Istorskem. Teh ste dve tretjini, pa nemajo ne ene srednje šole; 3 so celó italijanske, ena pa nemška. V ljudskih šolah se šopiri laščina, ktere slov. mladež ne ume.

Vrli gornje-štajerski kmet Bärnfeind, kterege so pred govokom obsuli liberalni poslanci, ter pristopila tudi bližej njega ministra Depretis in Auersperg, je liberalni sistemi tako-le zasolil: „Jaz ne morem ministerstvu dovoliti 612.000 gld., ki jih tirja za plačevanje šolskih nadzornikov, ker ne spadajo ljudske šole pod oblast drž. zbora. Znamnja novih šol so: večji stroški, manjši vspehi, in pa nravna divjost mladine. Šola je postala strankarsko sredstvo liberalizma (na Slovenskem tudi nemčurske politike). Učiteljstvo se sčuje k sovraštvu proti cerkvi, nasledek je pa spačenje učiteljskega stanú... V sedanjih šolah se mladež veliko manj uči kot v prejšnjih. Sploh se tako postopa, kakor da je ljudstvo le zavolj učiteljev na svetu... Ljudstvu ne gre v glavo, odkod da ima vlada pravico, z liberalizmom ljudi siliti; dozdej so še otroci lastina starišev, pa ne liberalizma! Liberalna država se poteguje za ljudsko šolo le zato, ker se tukaj krščanstvo do korenine zatreti da!“ —

In tako so se opravičene pritožbe druga za drugo vrstile, od liberalne in nemčurske strani pa burke brile. Občudovati le moramo pogum in stanovitnost poslancev konservativne in federalistične stranke, da se vbijajo z ljudmi, o kterih so prepričani, da jim druga po glavah ne roji, kakor sčuvati proti kat. cerkvi, overati nje delovanje in pritiskovati slovanske národe. Nasproti tem ljudem je vsaka, še tako modra in prepričalna beseda bob ob steno, in najpametneje bi bilo, ko bi poslanci naše stranke pobožičnih počitnicah lepo doma ostali in v krepki besedi volilcem povedali, zakaj da ne morejo več v državnem zboru dragega časa tratiti.

Dopisi.

iz Maribora. (Volitev srenjskega zastopa.) Po precej živahni agitaciji in pri obče slabi vdeležbi so se volitve dné 18. t. m. dovršile. V 3. skupini jih je zmed 495 volilcev volilo samo 106; v 2. skupini izmed 261 volilcev 110 in v 3. izmed 480 volilcev 258. Voljeni so z večine prejšnji zastopniki, tudi g. dr. Reiser, med par novimi je tudi g. Bindlechner. Te volitve so pa v mnogem oziru prav mikavne. Ker sta od neke strani tudi Slovenca, dr. Radaj in dr. Srnec kot kandidata se priporočala, so razglasili nekteri malodušni „volilci“ pred volitvijo to-le svarilo v „Mb. Ztg.“: „Varujte se, da po vaših volitvah v srenjski zastop nemško lice mesta v nevarnost ne pride!“ Strašilo je pomagalo, Slovenca nista bila voljena. — Malodušneži niso pomislili, kako da so si s tem sami zaušnico pritisloli. Če namreč mesto res skoz in skoz „nemško lice“ (deutschen Character) ima, zakaj se pa bojite, da se mu lice spremeni, ako par Slovencev v mestni zastop pride? Ne bojte se! Mariborski Slovenci so zadovoljni, da imajo mir pred vami!

Poslednji dan volitve, 18. t. m., so posestni Mariboržani „nemškega lica“ vse žile napeli, da se jim nepriljubljenec vrnil ni. Ta pa je Prusak Reuter, ki je po krepkem uporu propal, se pa tudi v kazini potem nad svojimi nasprotniki nekoliko pomaščeval. Zahvalé se svojim volilcem je rekel, kakor gre po mestu govoriga: „Protí meni so glasovali oni, ki v Moskovu škilél, potem oni, ki obračajo oči proti Rimu, slednjič pa birokrati!“ — Z gledanjem proti „Rimu“ zabavlja nekterim duhovnikom, ki so v prvem volilnem redu, ter so prišli v slednjem trenutku na pomoč, da je zmagal imenik zmerno-liberalnih kandidatov z „nemškim licem“. Kot luteran ne more g. Reuter vedeti, kakošen pomen da ima „Rim“ za katoličane; je toraj fraza brezumje! — Kar zadeva škiljenje v „Moskovo“, je tudi to neumna fraza, kajti katol. Slovenci ne pričakujejo rešenja iz Moskove, marveč iz Dunaja, kadar bo namreč Reuterjeva velikonemška stranka na cedilu ostala. Dvomimo